

Språk utvecklar vi tillsammans

Praktiska tips för föräldrar och yrkesverksamma

Språk omfattar lyssnande, talande, läsande och skrivande samt förmågan att förstå muntligt språk och skriven text. Barn med språkproblem kan därför ha svårigheter med en eller flera av dessa färdigheter. Logopeder hjälper dem att övervinna sina utmaningar relaterade till språk och kommunikation.

Den stora variationen av orsaker, samsjukligheter och olika utvecklingstakter kräver ett skräddarsytt och holistiskt tillvägagångssätt för språkstörningar eller språkförseningar. Samarbete mellan logopeder och andra yrkesverksamma, samt barnets vårdnadshavare och lärare är avgörande för att få en omfattande förståelse av barnets behov.

Vikten av att involvera ett barns omgivning i talterapi är stor. Logopeder behöver insikt i barnets hem- och skolliv, medan föräldrar, vårdgivare och lärare bör vägledas i att integrera språkutveckling i dagliga rutiner. Hur kan stöd för språkkunskaper bli en del av vardagen?

Hur kan vi uppmuntra ett barns språkutveckling i vardagen?

✓ **En vanlig övning är att berätta om vardagliga situationer.** Som förälder är du ständigt engagerad i olika uppgifter: tvätt, matinköp, matlagning. Som förälder till ett litet barn gör du ofta dessa saker i deras närvaro. Så gör dem inte i tystnad—tänk högt i stället och sätt ord på vad du gör och se till att göra det ofta. Barn behöver höra ord flera gånger innan de använder dem och för barn med språkförsening är den upprepningen ännu viktigare.

✓ **På tal om upprepning, en annan användbar strategi är omformulering.** Detta innebär att upprepa vad barnet har sagt, men med korrigeringar eller utvidgningar för att modellera den korrekta formen. Målet är att ge barnet en mer komplex och korrekt version av deras ursprungliga yttrande utan att direkt påpeka fel, vilket gör det till ett naturligt och stödjande sätt att förbättra språkinlärning.

Till exempel, om ett barn säger, *“Hund springa,”* kan du svara, *“Ja, hunden springer.”* Detta inkluderar den korrekta grammatiska strukturen och lägger till mer detaljer till meningen. Det är samtidigt positivt och engagerande, eftersom fokus ligger på kommunikation snarare än korrigering.

✓ **Att tillbringa några minuter om dagen med ansikte-mot-ansikte-interaktion med ditt barn kan göra en stor skillnad, inte bara för inlärning utan också för korrekt användning av ord.** Exempelvis kan ni titta i böcker eller tidningar tillsammans. Gör det till en vana att läsa en godnattsaga varje kväll för att uppmuntra ett utökat och korrekt använt ordförråd.

✓ **Genom att peka på bilder och beskriva vad du ser kan du mycket effektivt förbättra språkutvecklingen.** Det är inte nödvändigt att fokusera så mycket på att läsa rakt igenom texten, bläddra i stället igenom sidorna, utforska boken och prata bara tillsammans om vad ni ser.

✓ Ytterligare ett förslag till aktivitet är att **leka lekar, som att blåsa och spräcka bubblor, "jag ser," eller sjunga tillsammans.** Det uppmuntrar interaktion och kommunikation, och hjälper barnet att utveckla sina tal- och språkfärdigheter.

I slutändan är det varje individuell språkstörning eller fördröjnings natur som avgör vilka de mest lämpliga interventionerna och aktiviteterna är för att hjälpa barnet. Men i de flesta fall kan de nämnda tipsen vara en användbar utgångspunkt för att konsekvent främja språkutveckling i vardagen.

Patricia Ybarra, MS, CCC-SLP och Forskningschef på Pearson